

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 367

van **MAXIM VEYS**

datum: 13 februari 2020

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ammoniakarme stallen - Controle

Ammoniak heeft een schadelijk effect op lucht, bodem en water. De hoeveelheid ammoniak moet dan ook zo veel mogelijk teruggedrongen worden. In dat kader moeten nieuwe varkens- en pluimveestallen gebouwd worden volgens een van de technieken om ammoniak te reduceren. Die installaties kunnen echter uitgezet worden om bijvoorbeeld het energieverbruik te beperken. Uit een eerdere vraag om uitleg van Bart Caron (nr. 2366 van 6 juni 2017) blijkt dat er maar weinig controles plaatsvinden en dat er bovendien, bij die weinige controles, voortdurend inbreuken worden vastgesteld.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal controles op luchtwassers in de periode 2017-2020, per provincie, en de inbreuken die vastgesteld werden tijdens die controles?
2. Op welke manier kunnen dergelijke installaties beter gecontroleerd worden, zodat de hoeveelheid ammoniak niet alleen op papier teruggedrongen wordt maar ook effectief?
3. Ziet de minister mogelijkheden om dergelijke installaties op afstand te controleren, bijvoorbeeld via slimme sensoren of een elektronisch monitoringsysteem? Zo ja, welke initiatieven zal zij hiertoe nemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 367 van 13 februari 2020
van **MAXIM VEYS**

---

1. De richtlijn Industriële emissies (RIE) legt een risico-gebaseerde inspectieplanning op met een vastgelegde inspectiefrequentie voor grote varkensbedrijven (vanaf 2.000 plaatsen voor vleesvarkens en/of plaatsen voor 750 zeugen) en bij de grote pluimveebedrijven (vanaf 40.000 plaatsen voor pluimvee).

Omdat er in het verleden geen gestructureerde inventaris beschikbaar was van alle effectief geplaatste ammoniakemissiearme stalsystemen startte departement Omgeving – afdeling Handhaving in 2018 met een meerjarige actie die tot doel heeft om alle effectief geplaatste ammoniakemissiearme stalsystemen te inventariseren en te toetsen aan de gebruiks- en constructievoorwaarden zoals deze beschreven staan in het Ministerieel besluit Ammoniakemissiearme stalsystemen. Dergelijke controles worden eveneens ad hoc uitgevoerd bij andere klasse 1-veeteeltbedrijven.

Deze actie gaat verder dan louter de controle van luchtwasinstallaties (chemische en biologische), ze omvat ook de controle op biobedden en op de andere ammoniakemissiearme stalsystemen, namelijk de V-systemen (voor varkens) en de P-systemen (voor pluimvee). Deze systemen zorgen eveneens voor een ammoniakreductie.

Het departement Omgeving – afdeling Handhaving legt, binnen de inspectiefrequentie, bij de controle van een RIE-bedrijf een volgorde van prioriteiten vast. De hoogste prioriteit is de controle van alle op het bedrijf aanwezige ammoniakemissiearme stalsystemen.

Bijlage 1 geeft een overzicht van het aantal controles op luchtwassers en de andere ammoniakemissiearme stalsystemen per provincie en per jaar voor de jaren 2018 en 2019. Voor 2017 kunnen enkel het aantal controles op luchtwassers worden gegeven omdat de gegevens toen nog niet structureel werden bijgehouden.

De inbreuken die door de toezichthouders van departement Omgeving – afdeling Handhaving zijn vastgesteld bij de controles van ammoniakemissiearme stalsystemen zitten vervat in bijlage 2.

De handhaving door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) ziet toe op het voorkomen van nutriëntenverliezen naar het oppervlakte en grondwater. Na de vaststellingen in 2017 van een lozing vanuit een biologische wasser is de controle op de luchtwassers meegenomen in de reguliere omgevingscontroles. Vanaf 2020 wordt de actie uitgebreid naar chemische wassers.

VLM voert toezicht uit op alle klassen van landbouwbedrijven en is bijgevolg aanvullend op de gerichte RIE-controles vanuit departement Omgeving - afdeling Handhaving. Tussen september 2017 en december 2019 zijn door VLM Mestbank 34 controles op biologische wassers uitgevoerd. In 2017 waren dat er 3, in 2018 12 en in 2019 waren dat 19 controles.

In West-Vlaanderen zijn 18 controles uitgevoerd, in Oost-Vlaanderen 7, Antwerpen 6, Limburg 2 en Vlaams-Brabant 1.

Bij een biologische luchtwasser zorgen bacteriën voor de verwijdering van ammoniak uit de stallucht. Hierbij ontstaat spuiwater, een restproduct dat nitraat en nitriet bevat. Spuiwater uit biologische luchtwassers wordt beschouwd als een meststof. Voor de correcte afzet van spuiwater uit biologische wassers op landbouwgrond is een jaarlijkse analyse van het spuiwater nodig. Tijdens de omgevingscontroles van landbouwbedrijven, kijken de toezichthouders van de Mestbank na of het spuiwater van biologische wassers correct wordt bemonsterd en afgezet en de wassers correct worden gebruikt.

Vaststellingen bij door VLM uitgevoerde controles:

- Bij 75% ontbreken de twee verplichte analyses van het spuiwater. Daardoor is de Mestbank niet op de hoogte van de correcte samenstelling van het spuiwater.
- Bij 50% was het onderhoud niet in orde.
- Bij 24% was er geen of een defecte debietmeter aanwezig voor het spuiwater. Daardoor weet de Mestbank niet hoeveel spui in Vlaanderen wordt geproduceerd.
- Bij 17% waren de luchtwassers niet actief.
- Bij 17% werd het spuiwater niet correct opgevangen waardoor een risico op lozing ontstaat.

2. Departement Omgeving – afdeling Handhaving zal haar controles van ammoniak-emissiearme stalsystemen bij RIE-bedrijven verder zetten.

Om meer preventief te kunnen optreden stuurt het departement Omgeving - afdeling Handhaving al enkele jaren een standaardbrief aan de exploitant wanneer er een nieuwe omgevingsvergunning (met implementatie van een ammoniakemissiearm stalsysteem) verleend wordt en de Afdeling Handhaving hiervan op de hoogte wordt gebracht. In deze brief wordt gevraagd om de toezichthouder op de hoogte te houden van de plaatsing van het ammoniakemissiearm stalsysteem (inclusief de luchtwassers). Concreet dient de exploitant de toezichthouder van de afdeling Handhaving schriftelijk op de hoogte te stellen van de voorziene einddatum van de plaatsing van dit stalsysteem zodat er een visuele controle kan worden uitgevoerd alvorens de stal in gebruik wordt genomen.

Zie ook vraag 3.

3. Het Luchtbeleidsplan bevat een maatregel om zowel nieuw te plaatsen als bestaande luchtwassers te voorzien van een automatisch monitoringstelsel, gekoppeld aan de registratie en opslag van de prestatiegegevens.

Dat zal aan de exploitanten toelaten om de werking van de luchtwasser van nabij op te volgen en waar nodig bij te sturen. Ook de toezichthoudende overheid zal deze gegevens kunnen gebruiken om de werking van de luchtwasser op te volgen. Terwijl de controle zich momenteel noodgedwongen beperkt tot de prestatie van de luchtwasser op het moment van de controle, kunnen we zo de prestatie over lange periodes opvolgen.

BIJLAGEN

1. [Overzicht aantal inspecties door de afdeling Handhaving, departement Omgeving van ammoniakemissiearme stalsystemen 2017-2018-2019.](#)
2. [Overzicht inbreuken vastgesteld bij controles door de afdeling Handhaving, departement Omgeving van ammoniakemissiearme stalsystemen in 2018-2019.](#)